

„Kto czyta, nie błądzi”

Agnieszka Polska-Masełko, Anna Zdunek
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Marciszowie

Promocja czytelnictwa to ważny element pracy wielu nauczycieli naszej szkoły. Istotne jest, że zachęcanie do czytania – słuchania, zaczyna się już od najmłodszych lat w przedszkolu, przez konkursy plastyczne dotyczące dziecięcych bohaterów oraz ćwiczenie umiejętności aktywnego odbioru prostych tekstów. Uczniowie młodszych klas czytają już samodzielnie. Oficjalnie stają się pełnoprawnymi użytkownikami biblioteki po uroczystym „Pasowaniu na czytelnika”, które odbywa się w pierwszej klasie. Promocja czytelnictwa wśród uczniów klas IV-VIII to różnorodne akcje zachęcające do sięgnięcia po książkę, nie tylko tę z kanonu lektur obowiązkowych.

Projekt promujący czytelnictwo „Kto czyta, nie błądzi” realizowany był przez uczniów i nauczycieli Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Marciszowie w roku szkolnym 2018/2019.

Działania projektowe, które objęły przedszkolaków, uczniów edukacji wczesnoszkolnej, uczniów klas IV – VIII oraz klasę III gimnazjum, były ściśle powiązane z organizacją roku szkolnego, zaplanowanymi cyklicznymi konkursami i akcjami czytelniczymi. Zachęcałyśmy też uczniów do udziału w konkursach, o których informacje napływały do naszej szkoły.

Promocja czytelnictwa zaczęła się w naszej placówce już we wrześniu od akcji „Narodowe czytanie”. Połączone ono zostało z tradycyjnym rajdem „Za spadającym liściem”, który w tym roku miał swój finał w miejscowości Pastewnik. Uczniowie uczestniczyli w imprezie integracyjnej oraz na łonie przyrody odczytywali fragmenty *Przedwiośnia* Stefana Żeromskiego.

W roku 2019 w naszej bibliotece powstał „Dyskusyjny Klub Zagorzałych Czytelników”. Uczniowie – stali bywalcy biblioteki – którzy lubią czytać, dzielą się wrażeniami po przeczytaniu ciekawej książki, a przede wszystkim realizują cykliczne spotkania „Starsi czytają młodszym”. Samodzielnie wybierają fragmenty baśni, przygotowują scenografię, kostiumy i prezentują

młodszym uczniom i przedszkolakom znane dzieła literatury dziecięcej. Ponadto opracowują quizy i zagadki dotyczące przedstawianej tematyki. Można wtedy zaobserwować, czy przekazywane treści trafiają do odbiorców, czy dzieci zapamiętały wydarzenia, bohaterów, istotne szczegóły. Każde tego typu spotkanie kończy się zachęcaniem do wypożyczania książki i samodzielnego czytania.

Od kilku lat uczniowie klas IV – VI uczestniczą w akcji czytelniczej „Cała klasa czyta pani” – inspirowanej ogólnopolską kampanią „Cała Polska czyta dzieciom”. Uczniowie przygotowują i odczytują fragment wybranej książki, uzasadniają swój wybór i zachęcają pozostałych uczniów do sięgnięcia po dany tytuł. Oprócz doskonalenia techniki głośnego czytania i interpretacji głosowej tekstu uczniowie uczą się krytycyzmu w wyborze lektur, perswazji w przypadku zachęcania rówieśników do przeczytania danej pozycji.

Ubiegły rok kalendarzowy obfitował w wydarzenia upamiętniające 100-lecie odzyskania przez Polskę niepodległości. Przed wakacjami nauczyciel bibliotekarz ogłosił konkurs „Sto książek na stulecie odzyskania niepodległości”. Była to akcja zachęcająca do czytania nauczycieli, uczniów i ich rodziców. Udało nam się w czasie wakacji przeczytać sto książek, setny wypożyczający został nagrodzony niespodzianką w formie książki.

„Z książką mi do twarzy” to konkurs fotograficzny promujący czytelnictwo. Polegał on na wykonaniu pomysłowej fotografii, na której uczeń czyta wybraną przez siebie lekturę. Konkurs cieszył się zainteresowaniem i z pewnością stanie się cykliczną akcją w naszej szkole.

Już piąty raz uczniowie klas czwartych przygotowywali przedstawienie kukiełkowe w ramach „Szkolnego przeglądu teatrzyków kukiełkowych”. Samodzielnie tworzyli scenariusz, kukiełki, elementy scenografii i prezentowali przedstawienie uczniom klas piątych. Tegoroczna edycja przeglądu oparta była na motywach wybranych legend krakowskich. Oprócz umiejętności aktorskich, czwartoklasiści uczyli się pracy w grupie, dzielenia obowiązków i odpowiedzialności za wspólne przedsięwzięcie.

Od kilku lat bibliotekarz i nauczyciele poloniści zachęcają uczniów do sięgania po książkę w wolnym czasie, dlatego też organizowany jest konkurs pt. „Ferie z książką”. Przez wcześniejsze lata uczniowie wykonywali różnorodne prace, dotyczące kwestii czytelnictwa w ferie – okładka do książki, opowiadanie wybranej legendy, atrybut związany z lekturą i prezentacja fragmentu, konkurs ze znajomości wybranych dzieł Zbigniewa Nienackiego. W tym roku zaproponowałyśmy uczniom konkurs literacko – fotograficzny „Zima w obiektywie i mojej poezji”. Zwłaszcza młodsi uczniowie chętnie przystąpili do konkursu, a fotografie i wiersze można było podziwiać w bibliotece szkolnej.

Równie ważnym elementem propagującym czytelnictwo jest coroczne „Pasowanie na czytelnika” uczniów klas pierwszych. Każdorazowo jest to wydarzenie połączone z inscenizacją, zagadkami dotyczącymi bohaterów literackich oraz poznaniem zasad, jakie obowiązują w bibliotece szkolnej.

„Teatr cieni” to kolejne działanie w ramach naszego projektu skierowane do młodszych uczniów. Uczniowie z „Klubu Czytelników” przygotowali „Teatr cieni” oparty na motywach najpopularniejszych baśni. Młodszy uczniowie byli oczarowani atmosferą i przygotowaniem spotkania, które miało miejsce pierwszy raz w naszej szkole.

Nowością była również akcja czytelnicza „Koszulki recenzenckie”. Uczestnicy przygotowywali reklamę swojej ulubionej książki na jednokolorowym t-shirtcie. Wyznaczonego dnia prezentowali swoje dzieła na korytarzu szkolnym. Podsumowaniem było spotkanie, na którym chętne osoby prezentowały wybrane przez siebie utwory, uzasadniając wybór i zachęcając innych do przeczytania.

Omawianie lektur obowiązkowych w klasach IV – VIII to dobra okazja do tego, by uatrakcyjnić lekcję języka polskiego. Uczniowie chętnie wykonywali prace plastyczne dotyczące opracowywanych pozycji. Powstały następujące prace dotyczące treści lektury: „Moja autorska okładka do lektury”, komiks ilustrujący wybrany rozdział książki, wywiad z bohaterem, rozprawa sądowa „Sąd nad Zenkiem”, bohaterem książki *Ten obcy*, opracowanie gry dydaktycznej opartej na motywach lektury – instrukcja, plansza, pytania. Podczas takich lekcji uczniowie prezentują swoje pozaszkolne umiejętności – plastyczne, aktorskie, organizacyjne. Tego typu lekcje cieszą się wśród społeczności szkolnej bardzo dużym powodzeniem. Prace powstałe podczas takich zajęć każdorazowo prezentowane są w bibliotece, gdzie mogą je podziwiać uczniowie całej szkoły.

„Czytanie na leśnej polanie” to kolejny element projektu „Kto czyta, nie błądzi”. Korzystając z pięknej pogody w ostatnich dniach roku szkolnego, uczniowie klasy trzeciej wraz z wychowawcą i bibliotekarzem zorganizowali piknik połączony z promocją czytelnictwa. W cieniu drzew, na trawie uczniowie wysłuchali fragmentów książek czytanych przez nauczycieli.

Opisane powyżej działania dotyczą pracy z uczniami, natomiast wszystko zaczyna się w przedszkolu. Jako logopeda od lat prowadzę profilaktyczne zajęcia grupowe, na których oprócz typowych ćwiczeń logopedycznych prezentuję zadania rozwijające słownictwo przez kontakt z tekstem. Dzieci przedszkolne po wysłuchaniu tekstu wykonują różnorodne ćwiczenia rozwijające słownictwo, a zarazem promujących domowe „Czytanie – słuchanie”. Do najczęściej stosowanych przeze mnie działań należą: układanie historyjki obrazkowej dotyczącej wysłuchanej treści, przywoływanie treści na podstawie obrazków, wykonywanie ilustracji związanej z opowiadaniem, odpowiedzi na pytania dotyczące treści, pytania „prawda-falsz” związane z prezentowanym tekstem.

Efektem naszych poczynań jest to, że dzieci przedszkolne i uczniowie mają świadomość, że warto czytać, znać bohaterów baśni, legend, lektur nie tylko dla ocen szkolnych, ale też dla własnego indywidualnego rozwoju oraz zainteresowań. Zwiększyła się liczba wypożyczanych książek w porównaniu z wcześniejszymi latami. Chętniej niż zwykle uczniowie uczestniczą

w konkursach literackich oraz plastyczno – fotograficzno – literackich i innych akcjach promujących czytelnictwo. Powstał „kącik czytelniczy” w bibliotece wyposażony w wygodny, bujany fotel, który jest zawsze zajęty przez czytających uczniów.

Warto dodać, że cykliczne działania mają w naszej szkole już kilkuletnią tradycję i nadal cieszą się powodzeniem. Wiele z akcji promujących czytelnictwo odbyło się na wyraźną prośbę uczniów, którzy planowali, zgłaszali pomysły, a później aktywnie działali/współdziałali. Nauczyciele wspierali ich, byli doradcami i opiekunami.

Projekt realizowało wielu nauczycieli, jednak nadzorowałyśmy go razem z koleżanką – bibliotekarką. Większość naszych działań można obejrzeć na fotografiach zamieszczonych na stronie szkoły:

Projekt „Kto czyta, nie błądzi” będzie kontynuowany i mamy nadzieję, że stanie się kolejną wartościową tradycją.